
Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Lukács evangéliuma

A szombati kalásztépés

¹Az egyik szombaton vetések közt járt. Tanítványai kalászokat téptek, kezükkel szétmorzsolgatták és ették. ²Néhány farizeus rájuk szólt: „Miért tesztek olyat, ami szombaton tiltva van?” ³Jézus felelt nekik: „Nem olvastátok, mit tett Dávid, amikor társaival együtt éhezett? ⁴Bement az Isten házába, fogta a szent kenyeret és evett belőle, és adott a többieknek is, noha ezt csak a papoknak lett volna szabad megtenniük?” ⁵Majd hozzátette: „Az Emberfia ura a szombatnak is.”

Az elsorvadt kezű meggyógyítása

⁶Egy másik szombaton bement a zsinagógába és tanított. Volt ott egy ember, akinek a jobb keze el volt sorvadva. ⁷Az írástudók és a farizeusok figyelték, vajon gyógyít-e szombaton, hogy legyen alapjuk vádat emelni ellene. ⁸De ő belelátott gondolataikba, ezért így szólt az elsorvadt kezű emberhez: „Állj fel és gyere ide a középre!” Az felállt és odament. ⁹Jézus odafordult hozzájuk: „Kérdelem tőletek, szabad szombaton jót, vagy rosszat tenni, életet menteni, vagy pusztulni hagyni?” ¹⁰Ezzel végignézett rajtuk, aztán így szólt az emberhez: „Nyújtsd ki a kezedet!” Az szót fogadott és meggyógyult a keze. ¹¹Az írástudók és a farizeusok esztelen haragra gerjedtek, és egymás közt elkezdtek tanakodni, hogy mitévők legyenek Jézussal.

A tizenkét apostol kiválasztása

¹²Ezekben a napokban történt, hogy kiment a hegyre imádkozni. Az egész éjszakát Isten imádságában töltötte. ¹³Amikor megvirradt, odahívta magához tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, s apostoloknak nevezte őket: ¹⁴Simont, akit Péternek hívott, testvérét, András, Jakabot és Jánost, Fülöpöt és Bertalant, ¹⁵Mátét és Tamást, Alfeus fiát, Jakabot és a Zélótának nevezett Simont, ¹⁶aztán Júdást, Jakab testvérét, és a karióti Júdást, aki később árulója lett.

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

Fontosabb kifejezések, magyarázatok:

„szombat” – minden izraelita köteles ezt a napot megszentelni. A Dekalógus negyedik parancsa megtilt mindenféle munkát ezen a napon (Kiv 20,8-10: MTörv 5,12-15). „Jézus korában a szombat megszentelésének a kérdése igen nagy hangsúlyt kapott a farizeusoknál, de a qumráni esszénusok közösségében is.” Talmud harminckilenc munkát sorol fel, amit tilos végezni. A nehézség nem az idegen földön való kalásztépés, hogy esetleg lopásnak számít, hisz a MTörv 23,26 kimondja, hogy szükség helyzetben megengedett, hogy valaki más földjén kalásztépéssel csillapítsa éhségét. A problémát sokkal inkább az okozza, hogy a kalászok tépkedése aratásnak minősülő cselekedet, amely tilos szombati napon. Emellett a kalászok morzsolgatása ételkészítésnek számít, amely szintén nem megengedett a szombati napon.

„Jézus felelt nekik” – „válaszában Jézus visszautal az Ószövetség egyik epizódjára, amely az 1Sám 21,1-7 terjedő szakaszban található. Ebben arról olvasunk, hogy a Saul elől menekülő Dávid Nob városába érkezik, ahol Abimelech paptól kenyeret kér. Mivel rendes kenyér épp nem áll rendelkezésére, a pap „felszentelt kenyeret” ad neki.” Ezeket a kenyereket a szentélyben a törvény előírása szerint az asztalon őrizték, melyek Isten számára felajánlott kenyereknek számítottak (Lev 24,5-9). E ezekből kifejezetten csak papok ehettek. – Jézus saját tekintélyére hivatkozva védi meg tanítványai cselekedetét („Az Emberfia ura a szombatnak is.”).

az apostolok kiválasztása – Lukács tanításában központi szerepet kap az imádság hangsúlyozása Jézus életében, aki minden fontosabb eseményére imával készül fel. Lukácsnál az apostolok választása nem csak Jézus akaratától függ, hanem Istentől, hisz Jézus az Istennel való párbeszéd után dönt arról, hogy kit is hív meg a szűkebb tanítványi körbe. „Megemlíthetjük, hogy az Apostolok Cselekedeteiben is az egyházi hivatalokba való kiválasztást és kijelölést általában ima előzi meg. Mátyás megválasztása Júdás helyére imádsággal kezdődik (ApCsel 1,24-25), ugyanúgy imádság után történik a diakónusok kijelölése (ApCsel 6.6), Pál és Barnabás missziós útra való bocsátása (ApCsel 13,2-4) és a helyi egyházi vezetők beiktatása (ApCsel 14,23).”

„tizenkettőt” – történetileg biztosra vehetjük, hogy Jézus szűkebb tanítványi köre tizenkét személyből állt. Ennek a körnek a szakneve „tizenkettő” vagy görögül dodeka. Jézus tudatosan választott éppen tizenkettő közvetlen kísérőt és tanítványt. Így akarta jelezni a folytonosságot Izraellel. Ahogy a régi választott nép tizenkét páttriárkából indult ki, úgy Isten új végidőbeli népe is tizenkét alappilléren nyugszik. Az ősegyházban a „tizenkettő” és az „apostolok” csoportja nem teljesen azonos egymással. „Világosan látszik ez abban az őskeresztény hitvallásban, amelyet az 1Kor 15,3-7 őrzött meg, s melyben Krisztus feltámadásáról és megjelenéséről van szó. A jelenések részesei között szerepel a „tizenkettő” majd attól elkülönítve az „apostolok” csoportja. Az apostolok ebben a hitvallásban és más páli szövegekben azok a „tizenkettő” körén kívül álló személyek, akiknek megjelent a feltámadt Krisztus, hogy valamilyen küldetést bízjon rájuk. Ilyen értelemben apostol Jakab, az Úr testvére (1Kor 15,7) és maga Pál is (1Kor 15,9). Később azonban az ősegyházban a „tizenkettő” csoportja elvesztette különleges helyét és jelentőségét, s tagjait is egyre inkább az apostol címmel illették.”

Előadó: Ft. Negyela Zoltán káplán

„apostoloknak” - **apostol** (gör. aposztolosz) A profán görög nyelvben a szó nem annyira egyes személyt, mint inkább küldött csoportot, hajóegységet jelölt. A LXX fordítás az Isten küldöttét, a prófétát mondja aposztolosznak. Az újszövetségi könyvekben is elég tág a szó jelentése. Sok helyen Jézus 12 tanítványát jelöli (Mt 10,2; Mk 6,30; Lk 6,13; ApCsel 1,26; 6,2), másutt Krisztus és az Egyház. küldöttére vonatkozik. Pál magát is apostolnak mondja (Gal 1,1) és a tizenkettőt is (1,17), de alkalmazza a szót az Egyház. küldötteire is (2Kor 8,23; Fil 2,25). A Lk 6,13: Krisztus maga nevezte apostoloknak (aposztoloi) a tizenkettőt (Péter, András, id. Jakab, János, Fülöp, Bertalan, Máté, Tamás, ifj. Jakab, Zelóta Simon, Júdás Tádé, Iskarióti Júdás). Az apostol szó tehát elsősorban feladatot, funkciót jelentett, de csakhamar a megbízás, a hivatást viselőjére is vonatkozott. Föltételezhetően ott lett belőle először szakkifejezés, ahol zsidók és görögök együtt éltek az Egyházban, mint pl. Antiochiában, és ahol a missziós tevékenység is erős volt. Később azonban egyre inkább a 12-re és Pálra szűkítették a szó használatát. – Azt kell alapul venni, hogy a küldött olyan, mint a küldő, hiszen őt képviseli. Krisztus küldetését és tekintélyét az Atya alapozta meg, az apostolokét pedig Krisztus: „Amint engem küldött az Atya, én is úgy küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezt a különleges küldetést kezdettől fogva vonatkoztatták Mátyásra és Pálra is. A Krisztus feltámadásáról való tanúskodás hozzátartozott az apostolsághoz (ApCsel 1,12), de nem a Feltámadással való találkozás tett apostollá, hanem Krisztus kifejezett felszólítása a küldetésre. Az apostolok úgy is viselkedtek, mint Krisztus küldöttei és tanúi, s meg is követelték, hogy ezen az alapon fogadják hittel tanúskodásukat (1Tesz 3,13; 2Kor 5,20; Gal 4,14). Ők vezetik az Egyház liturgikus. cselekményeit, a keresztséget (ApCsel 2,41; 1Kor 1,14), a kenyértörést (ApCsel 20,7), végzik a kézzeláldozást vagyis az előljárók fölszentelését (ApCsel 6,6; 8,15-17; 1Tim 4,14; 2Tim 1,6). Nekik van joguk, hogy helyi egyházat alapítsanak és azt kormányozzák. Ők vezetnek, figyelmeztetnek, ítélik az Egyházban (1Kor 5,3-8; 1Tim 1,20). Papi, azaz közvetítő szolgálatuk van Krisztus és az Egyháza között, s úgy tekinthetők, mint Isten munkatársai (1Tesz 3,2; 1Kor 3,9; 2Kor 6,9), s hivataluknál fogva meg is követelik, hogy a hívők engedelmeskedjenek nekik (Róm 15,18; 1Kor 14,37; 2Kor 10,18), de mindig közösségben maradnak a hívőkkel (ApCsel 15,22; 1Kor 5,4; 2Kor 2,6). Az Egyháznak nem urai, hanem szolgálói (Mk 10,44; 1Kor 9,19).